യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം ഉത്തരാർധം)/സർഗം 71

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ ഭഗവാൻബ്രഹ്മാ ബ്രഹ്മലോകജനൈഃ സഹ .
ബദ്ധപദ്മാസനോഽനന്തസമാധാനഗതോഽഭവത് .. 1
ഓംകാരാർധോഽർധമാത്രാന്തഃ ശാന്തനിഃശേഷമാനസഃ .
ലിപികർമാർപിതാകാര ആസീദാശാന്തവേദനഃ .. 2
തമേവാനുസരന്തീ സാ തഥൈവ ധ്യാനഗാ സതീ .
വാസനാസീദശേഷാംശാ ശാന്താ ചാകാശരൂപിണീ .. 3
പരമേഷ്ഠി+ന്യ/സംകല്പേ തസ്മിംസ്-താന-വമേ-യുഷി .
സർവഗാനന്തചിദ്ദ്യോമരൂപോഽപശ്യമഹം യദാ .. 4
യാവത്സംകല്പനം തസ്യ വിരസീഭവതി ക്ഷണാത് .
തഥൈവാശു തഥൈവോർവ്യാഃ സാദ്രിദ്വീപപയോനിധേഃ .. 5
തൃണഗുല്മലതാശാലിസമുദ്ഭവനശക്തതാ .
സമസ്തൈവാസ്തമാഗന്തുമാരബ്ധാ ച ശനൈഃശനൈഃ .. 6
കില തസ്യ വിരാഡാത്മരൂപസ്യാങ്ഗൈകദേശതാമ് .
സാ ബിഭർതി മഹീ തേന തദസംവേദ-നോദ-യാത് .. 7
വിചേതനാ സാ വിരസാ ബഭൂവ പരിജർജരാ .
മാർഗശീർഷാന്തവല്ലീവ ജരാവിധുരതാം ഗതാ .. 8
യഥാസ്മാകമസംവിത്തേരങ്ഗാലീ വിരസാ ഭവേത് .
തഥാ വിരിംചിസംവിത്തൈർധരാ വൈധുര്യമാഗതാ .. 9
സംപന്നാ സംഹതാനേകമഹോത്പാതഭരാവൃതാ .
ദുഷ്കൃതാങ്ഗാരനിർദഗ്ധനരകോന്മുഖമാനവാ .. 10
ദുർഭിക്ഷാകാണ്ഡദൗസ്ഥിത്യദൈന്യദാരിദ്ര്യദുർഭഗാ .
ദുഃശീലാശേഷവനിതാ നിർമര്യാദനരാവൃതാ .. 11
പാംസുപ്രമന്ദനീഹാരധൂലിധൂസരസൂര്യകാ .
ദ്വന്ദ്വിമൂർഖമഹാദുഃഖിവ്യസനിവ്യാധിതാകുലാ .. 12
അഗ്നിദാഹജലാപൂരയുദ്ധപ്രോച്ഛിന്നമണ്ഡലാ .
അവൃഷ്(ട്ടി-അ)വ+ഗ്രഹോൻ-നഷ്ട/കഷ്ടചേഷ്ടിതപാമരാ .. 13
അശങ്കിതമഹോത്പാതപതത്പർവതപത്തനാ .
ശിശു+ശ്രോത്രിയ-മു+ന്യാ+ര്യ/ഗുണിനാ-ശ-രു-ദ-ജ്ജനാ .. 14
അശങ്കിതസ്ഥലീമധ്യസംജാതാഗാധകൂപകാ .
വർണസംകരനാരീണാമാസക്തജനഭൂമിപാ .. 15
അട്ടശൂലാഖിലജനാ ശിവശൂലചതുഷ്പഥാ .
കേശൈകശൂലവനിതാ പാത്രശൂലജനേശ്വരാ .. 16
ദുഃഖശൂലസമാചാരാ ദ്വന്ദ്വശൂലാഖിലപ്രജാ .
അധർമശൂലവനിതാ പാനശൂലജനേശ്വരാ .. 17
അധർമശൂലവലിതാ കുശാസ്ത്രശതശൂലിനീ .

ദുർജനാഖിലവിത്താഢ്യാ വിപദ്വിഹതസജ്ജനാ .. 18
അനാര്യവസുധാപാലാ തദനാദൃതപണ്ഡിതാ .
ലോഭമോഹഭയദ്വേഷരാഗരോഗരജോരതാ .. 19
അപ്യന്യഗാമിപുരുഷാ രുഷാഭിഹതസദ്വിജാ .
അനാരതപരാക്രന്ദപരാപര്യന്തപാമരാ .. 20
ദസ്യൂത്സന്നപുരഗ്രാമദേവദ്വിജസമാശ്രയാ .
ആപാതമധുരാരമ്ഭദുഃഖദോദരഭങ്ഗുരാ .. 21
ആലസ്യോല്ലാസവിലസത്കാര്യവൈധുര്യധർമിണീ .
സർവാപദുപതാപാന്താ ക്രമേണോത്സന്നദിഗ്ഗണാ .. 22
ഭസ്മശേഷപുരഗ്രാമാ നിർജനാഖിലമണ്ഡലാ .
രോരൂയമാണഭസ്മാഭ്രകുണ്ഡലോഡ്ഡാമരാമ്വരാ .. 23
ദുർഭഗാഡമ്ബരാരമ്ഭരോദനോരുരവോദരീ .
മുഷ്ടിപ്രമാണജനതാ ജനതാപാനുഷങ്ഗിണീ .. 24
നീരസാശേഷദേശാന്താ സർവർതുഗുണവർജിതാ .
ഇത്യസ്യ പാർഥിവേ ധാതൗ ബ്രഹ്മണോ ഗതവേദനേ .. 25
പൃഥിവീ പൃഥുവൈധുര്യാ സംപന്നാസന്നനാശതഃ .
അഥ തത്സംവിദുന്മുക്തോ ജലധാതുഃ ക്ഷയോന്മുഖഃ .. 26
യദാ വിക്ഷുഭിതാത്മാസീത്തദാ നിയത്തിലങ്ഘനാത് .
സമുത്സാര്യാര്യമര്യാദാമർണവാ വിവൃതാർണസഃ .. 27
പ്രവൃത്താ വികൃതിം ഗന്തുമുന്മത്താ ഇവ രാവിണഃ .
വീചിവിക്ഷോഭവിന്യാസൈർവേലാവിപിനലാവകാഃ .. 28
കല്ലോലവലനാവർതവിവർതോദ്വർതിതാശ്രയാഃ .
മഹാഭ്രഭ്രമദുത്തുങ്ഗതരങ്ഗാത്തനഭോ-ദിശഃ .. 29
ബൃഹദ്ഗുലുഗുലാവർതഗർജനോദ്ഭവകന്ദരാഃ .
സീകരൗഘമഹാരമ്ഭഘനസംവലിതാചലാഃ .. 30
ചലച്ചലചലദ്വീരമകരാഘൂർണിതാന്തരാഃ .
ഉല്ലസന്മകരാക്രാന്തദ്രുമകാനനിതോദരാഃ .. 31
ദരീവിദാരണഭ്രഷ്ടസിംഹാഹതജലേചരാഃ .
ഊർമ്യുദസ്തമഹാരത്നഭരതാരകിതാമ്ബരാഃ .. 32
ഉത്ഫാലമകരച്ഛന്നനഭശ്ചരബൃഹദ്ഘനാഃ .
പരസ്പരോർമിസംഘട്ടഭാംകാരകടുടാംകൃതാഃ .. 33
തരത്തരലമാതങ്ഗഫൂത്കാരാ ധൗതഭാസ്കരാഃ .
അന്യോന്യവേല്ലനവ്യഗ്രപ്രവിദീർണാദ്രിഭിത്തയഃ .. 34
തടപർവതലുണ്ടാകതരങ്ഗകരമണ്ഡലാഃ .
ഗർജദ്ഗിരിദരീഗേഹവിശദുന്മത്തവാരയഃ .. 35
ഭൂപാഃ പരപുരാക്രാന്താ ലഗ്നാ ഇവ ഹതാരയഃ .
താരാരവരണദ്ഗേഹവിദ്രാവിതനഭശ്ചരാഃ .. 36
പ്രലുണ്ഠിതവനവ്യൂഹലൂനകാനനിതാമ്ബരാഃ .
സപക്ഷപർവതാകാരതരങ്ഗാപൂരിതാമ്ബരാഃ .. 37
മഹാരവമരുച്ഛിന്നകല്ലോലാചലചാലിതാഃ .

ചഞ്ചത്തീരഗിരിവ്രാതപതത്തടരടജ്ജലാഃ .. 38
ഉല്ലസദ്വിപുലാവർതപ്രോത്ക്ഷിപ്തമകരോത്കരാഃ .
വിമജ്ജന്നിസ്തലാവർതനിഗീർണഗിരികന്ദരാഃ .. 39
ദരീദലനസംപ്രാപ്തദൃഷദ്ദശനദന്തുരാഃ .
ശൃങ്ഗലമ്ബിദരീപ്രാന്തമഗ്നവീചിജലേഭകാഃ .. 40
വ്യാലോലവലനാക്രാന്തവിടപിപ്രോതകച്ഛപാഃ .
യമേന്ദ്രവസുധാവാഹൈരുത്കർണൈർഭയവിഹ്വലൈഃ .. 41
ശ്രൂയമാണപതച്ഛൈലതടീകടകടാരവാഃ .
മത്സ്യപുച്ഛച്ഛടാച്ഛിന്നമഗ്നോന്മഗ്നദ്രുതാദ്രയഃ .. 42
ലീലാലൂനവനവ്യൂഹശീതലാസാരവാരയഃ .
പ്രജ്വലദ്വഡവാവഹ്നിജ്വാലാവലിമിലജ്ജലാഃ .. 43
സരസേന വിഭോർനാഗൈർവിശങ്കിതമഹാനലാഃ .
മിലച്ഛിഖരിമാലാഗ്രജലമാതങ്ഗയോധിനഃ .. 44
നൃത്യന്തീവ തരങ്ഗൗഘൈർജലാവലനവേധിനഃ .
ജലാചലാചലാന്യോന്യസംഘട്ടസ്ഫോടപണ്ഡിതാഃ .. 45
ബൃഹദ്ഗിരിവനവ്രാതപ്രാണിമണ്ഡലമണ്ഡിതാഃ .
ഉഡ്ഡാമരവനേമേന്ദ്രഭേരീവാദനഭാസുരൈഃ .. 46
അസുരൈരിവ പാതാലം കല്ലോലൈരലമാകുലാഃ .
അഥോദപതദുന്നാസദിങ്നാഗവദനധ്വനിഃ .. 47
പാതാലതലതാല്വന്തർവിസ്ഫോടാമോടനോദ്ഭടഃ .
ചഞ്ചലാചലകീലോർവീ ചചാല ക്ഷണചാലിതാ .. 48
ലോലാ ശൈവാലവല്ലീവ വ്യാലോലാമ്ഭോധിലങ്ഘിതാ .
അഥ ദുർവാരനിർഘോഷനിർവാതാഡമ്ബരാന്വിതാ .. 49
പുസ്ഫോടേവ പതന്തീ ദ്യൗർദിശാം പതിരവാരവൈഃ .
ആവർതവലനാകാരാഃ കേതവഃ പേതുരമ്ബരാത് .. 50
ഹേമരത്നമയാ മുക്താഃ സിന്ദൂരഭുജഗാ ഇവ .
കകുബ്ഭ്യോ നഭസോ ഭൂമേരുദഗുർദഗ്ധദിക്തടാഃ .. 51
ചലജ്ജ്വാലാജടാടോപാ വിവിധോത്പാതപങ്കയഃ .
പൃഥ്വ്യാദീന്യസുരാദീനി ബ്രഹ്മോന്മുക്താനി സർവതഃ .. 52
ദ്വിവിധാനി മഹാഭൂതാന്യലം സംക്ഷോഭമായയുഃ .
ചന്ദ്രാർകാനിലശക്രാഗ്നിയമാഃ കോലാഹലാകുലാഃ .. 53
പരിപാതപരാ ആസൻബ്രഹ്മലോകഗതേശ്വരാഃ .
കമ്പൈഃ കടകടാരാവപതത്പാദപപങ്കയഃ .. 54

ഭൂമേരന്വഭവൻഭൂരിദോലാന്ദോലനമദ്രയഃ .
ഭൂകമ്പലോലകൈലാസമേരുമന്ദരകന്ദരാഃ .
പേതുഃ കല്പതരൂന്മുക്താ രക്തസ്തബകവൃഷ്ടയഃ .. 55

ലോകാന്തരാദ്രിപുരവാരിധികാനനാന്ത-
മുത്പാതകല്പപവനേന മിഥോ ഹതാനാമ് .

കോലാഹലൈർജഗദഭൂത്പ്രവികീർണശീർണം
പൂർണാർണവേ ത്രിപുരപൂര ഇവാഭിപാതീ .. 56

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ ഉത്തരാർധേ കല്പക്ഷോഭവർണനം നാമൈകസപ്തതിതമഃ സർഗഃ .. 71 ..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
19.12.2023